

Pomniki przyrody część 3

Echo nr 114/2004

W każdym miejscu rosną piękne, stare drzewa. Mają kilkaset lat i widziały już wiele ważnych wydarzeń. Spotykamy je na co dzień, przechodzimy koło nich obojętnie, nie obdarzając nawet przelotnym spojrzeniem. A są one skarbnicą tajemnic pradawnych, biologicznych, kulturowych i tych nie nazwanych. Nie są to jednak tajemnice niedostępne. Każdy człowiek może je poznać. Musi jednak posiadać rzadką cechę uważności, która pozwala z otwartym umysłem wchodzić w bezpośredni kontakt z drugą istotą.

Kontynuując naszą wędrówkę po pomnikach przyrody na terenie powiatu limanowskiego pragnę dzisiaj oprowadzić Państwa po wspaniałych okazach drzew znajdujących się w zadrzewieniach przy kościelnych. Zwykle są to zabytkowe kościoły, przy których w czasie ich budowy były również sadzone drzewa. Przy obiektach sakralnych były one chronione i mogły się zachować do dnia dzisiejszego. Naszą wędrówkę rozpoczynamy od dębu szypułkowego rosnącego w parku przykościelnym w Łososinie Górnej. To okazałe drzewo o obwodzie 365cm zostało uznane za pomnikowe w 1996 roku. Zaraz obok niego rosną starsze trzy lipy pomnikowe uznane już w 1968 roku.

W otoczeniu zabytkowego kościoła z XVIw. w Męcinie rośnie aż sześć pomnikowych drzew. W powiatowym rejestrze pomników przyrody widnieją one pod numerem 16/102 jako grupa drzew. Są one własnością tamtejszej parafii Rzymsko-Katolickiej i zostały uznane za pomnik przyrody w 1968 roku. W skład grupy drzew wchodzi jeden dąb o obwodzie 450cm oraz pięć lip od 350 do 450 cm obwodu w pierśnicy. Są one w obecnej chwili uszkodzone i w najbliższym czasie będą poddane konserwacji,

polegającej na skróceniu pędów, przycięciu suchych konarów oraz zabezpieczeniu siatką ubytków wgłębnych.

Również w Pisarzowej znajduje się grupa drzew: pięć lip i dąb zapisana pod wspólnym numerem 32/142. Drzewa te były poddane konserwacji w 1993 roku.

W Dobrej przy kościele znajdują się pomniki przyrody. Jeden z nich został uznany najwcześniej bo w 1936 roku jako grupa drzew o numerze 3/15 składająca się z 2 lip o obwodzie 300 i 370cm.

Jadąc z Dobrej docieramy do Kasiny Wielkiej, gdzie w otoczeniu zabytkowego kościoła znajduje się grupa drzew o numerze 44/247 uznana za pomniki przyrody w 1977 roku. Grupa drzew składała się pierwotnie z 10 lip, 3 kasztanowców i 1 jesionu. W roku 2000 w wyniku złego stanu zdrowotnego i braku możliwości uratowania, kilka z nich zostały decyzją wojewódzkiego konserwatora przyrody usunięte. W obecnej chwili grupa ta składa się z: 7 lip, 1 kasztanowca i 1 jesionu. W 2001r. wykonano konserwację pozostałych drzew, tak aby mogły być podziwiane jeszcze przez wiele kolejnych pokoleń.

Proponujemy, aby uczniowie szkół, poszczególnych miejscowości odszukały te drzewa i spisały ich historie. Jakie ważne wydarzenia miały miejsce obok waszego drzewa? Będzie to lokalna lekcja historii z drzewem jako jej świadkiem.

Każdy może zgłosić drzewo do uznania go za pomnik przyrody. Drzewa takie powinny oznaczać się sędziwym wiekiem, ciekawym, unikatowym kształtem, wielkością korony, a najważniejszy jest obwód pnia takiego drzewa na wysokości pierśnicy (czyli 1,3 m licząc od podstawy). Minimalne rozmiary podajemy poniżej.

Podanie o uznanie drzewa za pomnik przyrody można zgłosić zarówno w starostwie limanowskim jak i w urzędzie gminy czy miasta lub bezpośrednio w urzędzie wojewódzkim do konserwatora przyrody. Każdy taki sygnał jest sprawdzany przez odpowiednią komisję składającą się z wojewódzkiego konserwatora przyrody

oraz osób z zainteresowanych jednostek samorządowych na których terenie rośnie wskazane drzewo. Jeśli spełnia ono wymogi, decyzją wojewody lub zarządzeniem rady gminy lub miasta na mocy art. 34 ustawy o ochronie przyrody zostaje uznane za pomnik przyrody i wpisane do powiatowego rejestru pomników przyrody. Przykładem jest ostatnio uznany w drodze zarządzenia przez Radę Miasta w Limanowej Wiąz górski przy ulicy Fabrycznej, o którym pisaliśmy w poprzednim odcinku.

Piotr Ociepka